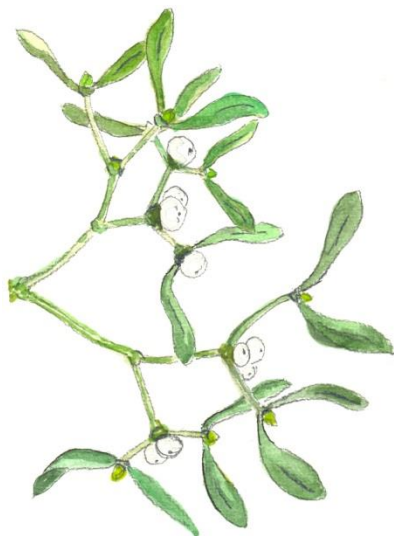

Den magiske mistelten

Planten tillægges særlige egenskaber flere steder rundt i verden

Mistelten er ikke almindelig udbredt i Danmark, når vi så alligevel tager den med her (og nu), så er det nok fordi, den lige så stille er kommet til at høre julen til.

Mistelten er en halvsnylter, den vokser på grenene af løvtræer. Da den er tvebo, dvs. med han- og hunplanter, kan den kun formere sig, hvor begge køn er til stede tæt sammen. I stenalderen var mistelten vidt udbredt i vores skove, men er så langsomt gået tilbage. Længere nede i Europa er den derimod stadig almindelig.

Kugleformet

Misteltenen danner hvide bærlignende frugter, der modner hen på vinteren. De spises gerne af fugle, der så spreder frøene. Mellem frø og frugtkød er der et meget klæbrigt lag, der får frøet til at klæbe fast til fuglenes næb, og når de så renser næbbet mod en anden gren, afsættes frøet.

Det hjælper ikke, at store fugle som f.eks. misteldrossel sluger bærrerne hele, limen overlever også passage gennem fuglen, og nu kommer de bare ud i »klaser«, der kan hænge ned fra grenene. På sin nye vært spirer frøene og sender en sænker ind i træets vækstlag lige under barken. Når denne kontakt er veletableret, kommer de grønne blade, næsten altid to og to over for hinanden, og langsomt udvikles den store kugle oppe i træet. Særligt om vinteren, når træet står bart, ses den tydeligt.

Mod trolddom

Alle, der har læst Asterix, ved at mistelten er en magisk plante, og også i Danmark er den udnyttet til trolddom. Den anvendtes mod nattemaren, mod troldværk og heksekud. Dette tyder på, at den tidligere har været mere udbredt her.

Vi kender også misteltenen fra den nordiske mytologi. Den lyse gud Balder havde onde drømme. Da de blev tolket som dødsvarsler, greb hans moder Frigg ind. Hun tog alle ting i ed, fra ild og vand til sten og jern, fra dyrene der løber og ormene der kryber, til fisk der svømmer og planter med rod i jorden. Alt blev taget i ed, at det ikke ville skade Balder.

Nu morede guderne sig med at skyde til måls efter Balder: kastede de en sten veg den udenom, og ligeså med spyd og sværd, intet ville skade ham.

Det ærgrede Loke, og i forklædning opsøgte han Frigg og spurgte, om alt virkelig havde sværget ikke at skade Balder. Det havde alt gjort fra sten og malm i jorden, alle dyr der drager ånde og alle planter med rod i jorden.

Men misteltenen har ikke rod i jorden og var ikke taget i ed.

Loke lavede så en pil af misteltenens krogede gren. Med den gik han til den blinde Høder, og spurgte om han ikke skulle tage del i morskaben omkring Balder.

Loke hjalp ham med at tage sigte - og skød! Pilen ramte og Balder faldt død om! Spådommene var fuldført, men på grund af dette drab er der nu ubalance mellem lyst og mørkt, og det er med til at fremskynde ragnarok.

Et kys under planten

I England og Frankrig er misteltenen et frugtbarhedssymbol, nok en rest fra den gamle keltiske religion. Ved nytårstide hænges den op under loftsbjælken, og enhver pige man måtte møde under misteltenen, må man kysse. Denne herlige skik har bredt sig, og heldigvis også til Danmark.

For et kys under misteltenen forpligter ej.-Det er kun til glæde.